

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Тодор Попнеделев

Исторически факултет, СУ „Св. Климент Охридски”

Председател на научно жури по обявения конкурс

(ДВ, бр. 96/06.12.2012 г.) за заемане на академичната длъжност

„професор”, обявен от ИФ на СУ по професионално направление 2.2

История и археология (История на Българското възраждане),

с кандидат доц. Пламен Димитров Митев,

Катедра История на България, Исторически факултет

на СУ „Св. Климент Охридски”

На обявения конкурс за професор е представена кандидатурата на доц. д-р Пламен Димитров Митев. За целта той представя голяма като обем и стойност научна продукция. Тя включва две книги, една от които е в съавторство с чл. кор. проф. дин Иван Илчев, един лекционен курс, 25 статии (две на немски и една на английски език), четири рецензии и един отзив, които са част от неговата изследователска работа. Тематично проучванията разглеждат различни страни от Новото време на българите през XVIII и XIX в. По-конкретно – стопанското развитие на обществото ни, националноосвободителното движение, личностите в него, църковното и като цяло духовно развитие, а също и чуждите идейни влияния в Ориента и на Балканите, в частност.

Най-напред ще обърна внимание на лекционния курс на доц. Пламен Митев по история на Българското възраждане (преиздаден през 2012 г., с обем 210 стр.). Той показва навлизането на автора в историческата реалност, възможностите му да интерпретира достъпно за аудиторията, с необходимата научна конкретност и стилистична точност. Курсът е така структуриран, че обхваща различни страни на възрожденското битие на българина на фона на развитието на османската империя и взаимоотношенията ѝ с Великите сили. Този метод дава възможност на автора на преодолее често срещания в изследвания на други историци подход на „българоцентризъм”. Именно затова в лекциите може да се проследи ясно мястото на нашето общество в системата на империята, неговите специфики на развитие, както и влиянията, които то е изпитвало или упражнявало върху процесите в региона.

Друго достойнство на представения курс е историографският прочит на редица факти и процеси от Възраждането, който подбужда към размисъл, стимулира към изследване, така необходими за колегията и студентската аудитория.

Не случайно започнах с преподавателската работа на доц. Митев, тъй като тя отдавна отговаря на критериите за присъждане на академичната длъжност „професор”. Дългогодишната му работа като университетски преподавател, водещ семинарни занятия, лектор на основни и специализирани курсове на студенти от различни специалности на Университета, а и безспорните му лични качества, позволиха на доц. Митев да се превърне в един от най-търсените и обичани лектори в Алма Матер. Свидетелство за това са не само хилядите часове преподаване, но и немалкото време, посветено на консултации за студенти, докторанти, учители, обществени и научни организации. Свидетел съм на неговото уважение, търпение, проявявано към тях, както и на постигнатите след това резултати. В тази посока може да се отбележи и авторството на доц. Пламен Митев на текстове за възрожденската епоха в редица учебници за средните училища.

Като цяло преподавателската работа на кандидата говори за неговата реална ангажираност с подготовката на последователи в науката, характеризира го като ерудиран лектор и познавач на епохата.

Ще обърна внимание и на друг важен аспект от преподавателската и изследователска работа на доц. Митев – историографският. Както е известно в нашата наука, хората занимаващи се с историографски прочит на миналото се броят на пръсти. Други историци, в изследванията си, отчитат тезите, становищата на предходниците или колегите си само с оглед на разисквания въпрос, без да очертават по-цялостна картина. Проучванията на колегата Митев са едни от редките, в които по повечето изследвани въпроси присъства реално историографска оценка. Той се стреми да дава историографски ракурс към всеки проблем. Така читателят получава цялостен поглед не само за значимостта на дадената тема в науката, нейната интерпретация във времето, но и за развитието на самата наука. Този подход най-пряко е заявен в „Историографски проблеми на Руско-турската осовободителна война”, „Опит за групов портрет на сподвижниците на Васил Левски”, „Българско възраждане (историографски бележки) ” и др.

Авторът съумява да преодолее черно-бялата характеристика, присъща на отминали етапи в развитието на историческата ни наука, с търсене и доказване чрез документалната база и логическа аргументация на всяка българска инициатива през

епохата. Преодоляно е характерното за историческата ни литература за Възраждането рамкиране, шаблонизиране на оценките за водачи от различен ранг на националната ни революция. Доц. Пламен Митев съумява да даде коректна оценка за събитията и процесите във времето на тяхното случване и от позицията на съвременен анализатор.

В българската мемоаристика, историография и художествена литература чрез творчеството на Захари Стоянов, Димитър Страшимиров и Иван Вазов, навлиза идеята да се нарисуват образите на националните герои от епохата на Възраждането. Доц. Митев съумява да продължи осъществяването ѝ и в съвременната ни наука. Това най-пряко е заявено в монографичното изследване „Непрочетени страници из политическото ни Възраждане”, в неговата втора глава „В търсене на забравените герои”. Там са добавени щрихи към портретите или изследвани личности като Николай Палаузов, Тодор Ковачов, Ангел Кънчев, Любен Каравелов, Панайот Хитов, Христо Ботев, Стоян Заимов, Мирчо Попов, Георги Бенковски, Павел Бобеков, Дончо Фесчията, Юрдан Кършовски и Трифон Панов. Тези портрети оживяват и се доближават до читателя като хора от плът и кръв, но и като хора съумяли да насочат волята и енергията си за бъдещето на България.

Извън водещата политическа тематика в творчеството на доц. Пламен Митев впечатление правят и редица други изследвания, засягащи многообразието на духовния свят на възрожденския българин. Това са теми за благотворителната дейност на абаджийския еснаф в Пловдив, за участие на българи на международното изложение във Виена през 1873 г., за ролята на „Цариградски вестник” по време на Кримската война или за периодичния ни печат в Браила. Към същата група се отнасят и публикациите за Търновската болница „Св. св. Козма и Дамян”, за ролята на Зографския манастир, а също и за ранната история на Българската екзархия.

Безспорно в този кръг изследвания се откроява споменатата съвместна работа с проф. Иван Илчев, в труда “Докосвания до Америка”. В частта, разработена от доц. Митев, чрез традиционния за автора задълбочен прочит на изворите е представено проникването на протестантската пропаганда сред обществото ни, изградените училища и евангелски станции. Внимание е обърнато на американските мисионери, на тяхната роля за цялостната модернизация на българите и техният принос за популяризирането на националната ни кауза. Заслужава да се отбележи отличният език и прецизна стилистика на автора.

Преподавателската и научна работа на колежата Митев представя един зрял изследовател на епохата на националното ни Възраждане, говори за един историк,

осмислящ Новото време от позицията на модерната наука. Всичко това ми дава основание да предложа на почитаемото научно жури да избере за професор по История на Българското възраждане доц. д-р Пламен Димитров Митев.

София, 07. 04. 2013 г.

Доц. д-р Тодор Попнеделев